

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

123. PLENARNO ZASEDANJE 11. IN 12. MAJA 2017

**Resolucija Evropskega odbora regij – Bela knjiga Evropske komisije o prihodnosti Evrope –
Razmisleki in scenariji za EU-27 do leta 2025**

(2017/C 306/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. se je seznanil z Belo knjigo o prihodnosti Evrope – Razmisleki in scenariji za EU-27 do leta 2025, ki jo je pripravila Evropska komisija in je eden pomembnih prispevkov k trenutnemu krogu razprav o prihodnjem razvoju Unije, na podlagi katerih je treba do evropskih volitev junija 2019 in za kasnejše obdobje zagotoviti oprijemljive rezultate;
2. pozdravlja Rimsko izjavo, v kateri so podpisniki navedli: „Skupaj bomo delali na ravni, kjer bomo lahko dosegli resnične spremembe – torej na ravni Evropske unije, nacionalni, regionalni ali lokalni ravni –, v duhu zaupanja in lojalnega sodelovanja tako med državami članicami kot med njimi in institucijami EU, v skladu z načelom subsidiarnosti.“;
3. se zavezuje, da bo brezpogojno spoštoval temeljne vrednote človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in človekovih pravic ter cilje EU, vključno s prizadevanji za vse tesnejše povezovanje med narodi Evrope, kot je opredeljeno v Pogodbah in Listini EU o temeljnih pravicah;
4. poudarja, da se napovedana ključna vloga decentraliziranih lokalnih in regionalnih oblasti, predvidena v Lizbonski pogodbi, še ni udejanjila v smislu dejanske subsidiarnosti in sodelovanja v evropskem zakonodajnem procesu. Tako so lokalne in regionalne oblasti še naprej skorajda vedno predvsem izvajalke politik EU in nimajo dejanske vodilne vloge pri njihovi pripravi, zlasti zakonodajni;
5. ponovno opozarja, da politike in institucije EU niso bile vzpostavljene, da bi bile same sebi namen, temveč morajo biti na voljo državljanom, saj bo le tako mogoče z njimi uresničiti splošne cilje in uveljaviti vrednote Evropske unije; poudarja, da te institucije in politike temeljijo na kompromisih, brez katerih ne bi bilo mogoče uravnovesiti različnih interesov in stališč ter upoštevati rezultatov demokratičnih procesov. Zato upa, da se bodo v iskanju najširšega možnega konsenza – namesto prevlade minimalnih kompromisov – uveljavile politične rešitve, ki temeljijo na skupni solidarnosti, temeljnem načelu združene Evrope, in ki pomenijo pristop, ki bo hkrati pomagal odpraviti sedanji skepticizem ter s tem obnoviti zaupanje ljudi v evropski projekt;
6. kot politična skupščina lokalnih in regionalnih predstavnikov EU verjame v sprejemanje odločitev čim bližje državljanom, na ravni EU pa na podlagi načela deljene suverenosti, saj bi s tem izboljšali zmožnosti vsakega državljana EU, da sam odloča o svoji usodi;

7. opozarja, da je ekonomska, socialna in teritorialna kohezija v EU izjemnega pomena, ter poudarja, da je za zmanjšanje razlik med regijami EU bistven učinkovit in uravnotežen gospodarski in socialni razvoj; v tem pogledu je prav kohezijska politika tista, ki najbolj neposredno omogoča lokalnim in regionalnim oblastem, da sodelujejo v procesu evropskega povezovanja in spodbujajo solidarnost, hkrati pa dokazujejo prednosti članstva v EU na lokalni in regionalni ravni. Kohezijska politika je nepogrešljiva politika EU, ki prinaša posebno evropsko dodano vrednost. Zato OR izrecno zavrača vsakršen scenarij za prihodnost EU, po katerem bi bila kohezijska politika omejena ali celo odpravljena, ter izraža osuplost, da je lahko takšna hipoteza v uradnem dokumentu Komisije sploh omenjena;

8. se zaveda, da so scenariji, predstavljeni v beli knjigi, poziv k streznitvi, saj opozarjajo na tveganja in priložnosti za EU, pa tudi na to, da nobenega dela pravnega reda Unije ne gre jemati za samoumevnega; poudarja, da razprava o hitrosti ali intenzivnosti evropskega povezovanja ne bi smela odvrčati pozornosti od dejstva, da je resnični izziv preprečiti Evropo več smeri, ter je prepričan, da se je treba osredotočiti na enotnost ter spoštovanje raznolikosti in lokalnih posebnosti, brez katerih ne bo mogoče zagotoviti trajnostne prihodnosti za vse državljanke EU;

9. poudarja, da je struktura upravljanja na več ravneh ena od posebnosti Evropske unije, ter obžaluje, da ta vidik v beli knjigi ni upoštevan. Obžaluje tudi, da bela knjiga ne predstavlja teritorialnih posledic različnih ponujenih scenarijev. Odbor opozarja na dejstvo, da državljanke na splošno bolj zaupajo mestom in regijam, zato meni, da morajo biti prav državljanke in njihovi upi, pričakovanja in skrbi v središču vsega političnega delovanja, ter poudarja, da morajo vse razprave o prihodnosti Evropske unije in na njih temelječe reforme potekati po načelu od spodaj navzgor, vanje pa morajo biti vključene vse ravni upravljanja. Poudarja, da morata imeti metoda Skupnosti in delo v tem duhu v vseh postopkih odločanja EU vedno prednost pred medvladnim pristopom;

10. se strinja s ključnimi prednostnimi področji, opredeljenimi v beli knjigi in Rimski izjavi, ter je trdno prepričan, da bi morala Evropska komisija kot nadnacionalna varuhinja Pogodb EU in institucija, ki ji je zaupano varovanje splošnega interesa Unije, v zvezi s temi vprašanji pripraviti podrobne predloge; OR je pripravljen prispevati politični odziv in predloge z lokalnega in regionalnega vidika;

11. poziva k reviziji in poenostavitvi evropske državljanke pobude, da se okrepi evropska predstavniška in participativna demokracija; Poudarja, da je treba uvesti pravno obveznost za Evropsko komisijo, da ne le pregleda uspešno evropsko državljanstvo pobudo, za katero je bilo zbranih 1 milijon podpisov, temveč tudi odpre razpravo o tej pobudi, ki ji sledi glasovanje v Svetu Evropske unije in Evropskem parlamentu. Predlaga, da se preučijo tudi drugi načini za lažjo udeležbo v postopkih odločanja EU ⁽¹⁾;

12. opozarja na več elementov, ki so bistveni za opredelitev zanesljivega in ambicioznega scenarija za prihodnost Evropske unije z vidika regij in mest, in sicer na:

12.1 aktivno evropsko državljanstvo, ki spodbuja izmenjave in sodelovanje z državljanke in med njimi, s tem pa evropsko identiteto in občutek odgovornosti za evropski projekt;

12.2 uporabo načel partnerstva, upravljanja na več ravneh in subsidiarnosti na vseh področjih politike ter spodbujanje sodelovanja med vsemi deli družbe, da bi tako dosegli bolj demokratično, učinkovito in reformirano EU;

12.3 krepitev socialne razsežnosti EU ter ekonomske in monetarne unije; pričakuje, da bo zakonodajni predlog o evropskem stebru socialnih pravic omogočil reševanje vprašanj pravic in mobilnosti delavcev na spreminjajočem se trgu dela, pri čemer pa bo upoštevano tudi načelo subsidiarnosti; predlog ne bi smel biti zgolj nezavezujoče besedilo, ki dopolnjuje obstoječi pravni red, temveč bi moral vsebovati enako močne ukrepe, kot so ukrepi v okviru ekonomske in monetarne unije, saj bi to pripomoglo k temu, da bi državljanke dojemali EU kot bolj socialno in sposobno reševati njihove probleme;

⁽¹⁾ Resolucija z naslovom Izboljšanje delovanja Evropske unije: Lizbonska pogodba in korak naprej (RESOL-VI/005).

12.4 popolnoma odgovorno in pregledno EU, v kateri lahko državljani jasno vidijo, kdo sprejema politične odločitve v Evropski uniji in kdo je zanje odgovoren, in v kateri vse ravni upravljanja prevzemajo svoj del odgovornosti za sprejemanje in uresničevanje odločitev;

12.5 obsežno, ustrezno financirano, dolgoročno in verodostojno strategijo za postavitev in krepitev temeljev ekonomske in socialne kohezije ter konvergence med regijami EU ter za zagotavljanje socialne konvergence od spodaj navzgor, pri čemer je varnost ljudi njeno jedro. Strategija mora vključevati cilje trajnostnega razvoja ZN v kratkoročne in srednjeročne programe EU ter zagotavljati izvajanje ukrepov, ki so skladni s parametri Agende 2030;

12.6 večjo vključenost regij v odločanje na evropski ravni, in sicer pri pripravi zakonodaje in političnem odločanju kot tudi pri izvajanju in razširjanju, ki je osnovni pogoj za pozitivno in dejansko evropsko povezovanje ter za okrepitev zaupanja evropskih državljanov. Zato bi bilo pri snovanju prenovljenega političnega in institucionalnega evropskega okvira smiselno razmisliti tudi o možnosti, da se ustanovi zakonodajna skupščina, v kateri bi bile zastopane regije in teritorialne oblasti;

12.7 socialno EU, ki spodbuja enakost žensk in moških ter enake pravice in priložnosti za vse, ki se bori proti brezposelnosti, diskriminaciji, socialni izključenosti in revščini; EU, v kateri mladi dobijo najboljšo izobrazbo in usposabljanje ter lahko študirajo in iščejo delo po vsej celine; EU, ki ohranja našo kulturno dediščino in spodbuja kulturno raznolikost;

12.8 inovativno, digitalno in podjetniško usmerjeno Evropo z mesti in regijami kot katalizatorji in akterji pri ustvarjanju novih delovnih mest in trajnostne rasti, zlasti za mlade;

12.9 proračun EU, ki temelji na resničnih lastnih sredstvih, ustreza ambicijam EU in povečuje pomen javnih in zasebnih naložb pri spodbujanju rasti in odpiranja delovnih mest za državljane EU;

12.10 bolj poglobljeno, pravičnejšo in bolj vključujočo evropsko monetarno unijo z ustreznimi instrumenti politike, ki preprečujejo asimetrične šoke in spodbujajo socialno, ekonomsko in teritorialno kohezijo, pa tudi fiskalno zmogljivost, ki dopolnjuje proračun EU;

12.11 v celoti integrirano območje svobode, varnosti in pravice na podlagi temeljnih pravic, popolne svobode gibanja, skupnega varovanja zunanjih meja ter skupne politike na področju azila in priseljevanja, temelječe na človekovih pravicah in skupnih obveznostih, zlasti da bi se lahko soočili s priseljevanjem, ki smo mu priča;

12.12 zagotavljanje popolne preglednosti in demokratičnega nadzora na vseh ravneh upravljanja pri oblikovanju pravičnih in uravnoteženih mednarodnih trgovinskih sporazumov;

12.13 skupno zunanjo, sosedsko in obrambno politiko za globalno stabilnost ter zavezo o uveljavljanju vrednot EU; naklonjenost širjenju, ko so zanj izpolnjeni vsi pogoji, ter upoštevanje sposobnosti EU za vključevanje;

12.14 EU, ki je blizu državljanom in ki jih jasno in razumljivo seznanja s svojimi dosežki ter prihodnjimi izzivi;

13. se zavezuje, da bo z državljani in izvoljenimi predstavniki regij, mest, krajev in vasi EU ter drugimi ustreznimi akterji sodeloval v procesu od spodaj navzgor ter da bo v prihodnjih mesecih ugotovil, kakšne so njihove potrebe in pričakovanja v zvezi z EU; poudarja, da bodo rezultati tega razmisleka skupaj s konkretnimi priporočili vključeni v mnenje OR z naslovom Razmislimo o Evropi: prispevek regionalnih in lokalnih oblasti k ponovni vzpostavitvi zaupanja v Evropsko unijo;

14. poziva Evropski parlament, naj na evropskih volitvah leta 2019 ponovi postopek vodilnih kandidatov (t. i. *Spitzenkandidaten*), in je pripravljen prek svoje mreže lokalnih in regionalnih politikov pomagati pri ozaveščanju o postopku ter njegovem pomenu;

15. je odločen, da bo prispeval k preglednemu in demokratičnemu procesu institucionalne in politične reforme, v središču katere bodo državljani EU, ki bo upoštevala vse ravni upravljanja – EU, nacionalno, regionalno in lokalno – in ki bo izvedena pravočasno, tako da bo mogoče ob evropskih volitvah leta 2019 državljanom Evrope predstaviti rezultate;
16. poudarja, da morajo imeti lokalne in regionalne oblasti kot raven, ki je državljanom najbližje in ki je glavni ponudnik javnih storitev, vidnejšo vlogo v postopku odločanja EU, če bo ta še naprej delovala na področjih, ki so v lokalni in regionalni pristojnosti. Zato poziva, naj se za zakonodajo, ki vpliva na lokalne in regionalne oblasti, predvidi soglasje OR;
17. opominja, da bo za nekatere spremembe, ki so po mnenju državljanov nujne, morebiti potrebna revizija pogodb, in vztraja, da je treba v tem primeru v skladu s členom 48(3) sklicati Konvencijo, v kateri bi moral biti OR polno zastopan.

V Bruslju, 12. maja 2017

*Predsednik
Evropskega odbora regij*

Markku MARKKULA
